2024/2620

4.10.2024 г.

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/2620 НА КОМИСИЯТА

от 30 юли 2024 година

за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията, при които да се счита, че парниковите газове са трайно химически свързани в даден продукт

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета ([1]), и по-специално член 12, параграф 3б, втора алинея от нея,

като има предвид, че:

(1) Директива 2003/87/ЕО беше изменена с Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) с цел да бъде хармонизирана с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), с който се поставя цел за най-малко 55 % нетно намаление на емисиите до 2030 г. в сравнение с 1990 г.

(2) Следва да се установят необходимите критерии и изисквания, при които да се счита, че парниковите газове са трайно химически свързани в даден продукт.

(3) Сегашните процеси на улавяне и използване с цел постоянно съхранение се прилагат само за емисиите на CO_2, тъй като другите парникови газове, като CH_4 или N_2O, например, не изискват постоянно съхранение за намаляването на такива емисии. Тъй като химичните реакции в процеса на използване могат да доведат до химично преобразуване на молекулата на CO_2, следва също така да се вземат предвид въглеродните атоми, които са станали химически свързани.

(4) Необходимо е да се гарантира, че емисиите на CO_2, които са трайно химически свързани в даден продукт, осигуряват сходни ползи за климата като съхранението в геоложки формации, като същевременно се отчита различното естество на тези различни подходи. Поради това този CO_2 следва да остава трайно химически свързан в даден продукт най-малко в продължение на няколко века или по-дълъг период в зависимост от вида на химическата връзка и на нормалната употреба и вероятното третиране в края на жизнения цикъл на съответния продукт.

(5) Различната нормална употреба и различното третиране в края на жизнения цикъл на продуктите, състоящи се от уловен CO_2, ще доведат до различна вероятност от освобождаване на съхранявания въглерод, влизащ в състава на даден продукт. Освобождаването може да бъде в резултат на процес на горене като неразделна част от използването на продукта, както е в случая със синтетичните горива, или при обезвреждане, каквото е например изгарянето на отпадъци. За да се гарантира, че въглеродът, съхраняван в даден продукт, остава трайно химически свързан и не постъпва в атмосферата в продължение най-малко на няколко века, CO_2 следва да бъде в свързано състояние в продукти, които са дълготрайни при всякаква нормална употреба и при всякаква нормална дейност в края на жизнения цикъл, и се обезвреждат по начин, различен от изгаряне, което би освободило съхранявания въглерод в атмосферата.

([1]) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

([2]) Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 134).

([3]) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

(6) Химичните свойства на минералните карбонати, като калциев карбонат или магнезиев карбонат, осигуряват силни химични връзки, които, освен ако не са изложени на повишени температури или силни киселини, дават възможност въглеродът да се счита за трайно химически свързан. Поради това минералната карбонизация би довела до задържане в карбонатни скали на въглерод за изключително дълго време, който при нормални условия няма да бъде изпуснат в атмосферата ([4]).

(7) Условията на функциониране на инсталациите за изгаряне на отпадъци са достатъчни, за да може да започне реакцията по освобождаване на въглерода. Поради това въглеродът, който е уловен и използван в продукти, от които значителен дял се третират в края на жизнения им цикъл чрез изгаряне, не следва да се счита за трайно химически свързан.

(8) Продуктите на основата на минерални карбонати, които се използват за строителни продукти, като инертни материали, цимент, бетон, тухли или керемиди, са дълготрайни и могат да останат в употреба в продължение на десетилетия или векове. В края на жизнения си цикъл тези продукти попадат в категорията на отпадъците от строителство и разрушаване в съответствие със списъка на отпадъците ([5]). Според последната оценка на Съвместния изследователски център на Европейската комисия ([6]) средното за Съюза третиране в края на жизнения цикъл на минералната фракция на отпадъците от строителство и разрушаване представлява рециклиране (79 %), използване за обратен насип (10 %) и депониране на депо за отпадъци (11 %). Поради това уловеният CO_2, който се използва при производството на минерални карбонати и в строителни продукти, следва да се счита за трайно химически свързан в съответния продукт.

(9) Списъкът на продуктите, за които се счита, че отговарят на критериите, определени в член 12, параграф 3б от Директива 2003/87/ЕО, следва да бъде прегледан и, ако е необходимо, актуализиран въз основа на съответното технологично развитие и иновации в областта на трайното съхранение на въглерод в продукти, подобренията в практиките за мониторинг, докладване и проверка, с които може да се удостовери трайността на съхранението, както и въз основа на опита от изпълнението на настоящия регламент,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

В настоящия регламент се определят изискванията, съгласно които се приема, че CO_2 е трайно химически свързан в даден продукт.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

(1) „улавяне“ означава всеки технологичен процес или процедура, които са необходими за улавяне и, ако е необходимо, за обработване или пречистване преди използване, на CO_2, получен в резултат на дейности, попадащи в обхвата на Директива 2003/87/ЕО;

(2) „използване“ означава всеки технологичен процес или практика, при които уловеният CO_2 се използва като изходна суровина за производството на продукти;

([4]) Междуправителствен комитет по изменението на климата (МКИК), 2005 г. Special Report on Carbon Dioxide Capture and Storage (Специален доклад относно улавянето и съхранението на въглероден диоксид). [Metz, B, Davidson, O., de Coninck, H. C., Loos, M., and Meyer, L. A. (eds.)]. Prepared by Working Group III of the Intergovernmental Panel on Climate Change Cambridge and New York (Изготвен от работна група III на Междуправителствения комитет по изменение на климата Кеймбридж и Ню Йорк): Cambridge University Press (Издателство на Кембриджския университет).

([5]) Решение на Комисията 2014/955/ЕС на Комисията от 18 декември 2014 г. за изменение на Решение 2000/532/ЕО, отнасящо се за списъка на отпадъците съгласно Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, (ОВ L 370, 30.12.2014 г., стр. 44).

([6]) Cristobal Garcia, J., Caro, D., Foster, G., Pristera, G., Gallo, F. и Tonini, D., Techno-economic and environmental assessment of construction and demoshning waste management in the European Union (Технико-икономическа и екологична оценка на управлението на отпадъците от строителство и разрушаване в Европейския съюз), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2024 г., doi: 10.2760/721895, JRC135470.

(3) „химически свързан“ означава, че CO_2 се преобразува химически, така че въглеродният атом се фиксира химично чрез силни връзки по начин, който предотвратява неговото въздействие върху глобалното затопляне;

(4) „продукт“ означава стоки или материали, включително техни междинни продукти и производни, които използват, посредством химическо свързване, CO_2 или въглеродни атоми, извлечени от CO_2;

(5) „строителен продукт“ означава всяко оформено или безформено физическо изделие, пуснато на пазара за трайно влагане в строежи или в части от тях;

(6) „нормална употреба“ означава всеки начин на очаквана обичайна употреба на даден продукт от крайния ползвател въз основа на характеристиките на продукта;

(7) „нормални дейности, извършвани след края на жизнения цикъл на продукта“ означава всяко обичайно третиране на даден продукт, след изхвърлянето му от крайния ползвател, въз основа на съответните практики за управление на отпадъците и действащото законодателство.

Член 3

Изисквания за постоянно улавяне и използване в продукти

1. CO_2 се счита за трайно химически свързан в даден продукт, когато са изпълнени всички от следните критерии:

а) той е химически свързан в даден продукт посредством активен и контролиран процес на използване, който позволява измерване и определяне на количеството CO_2 еквивалент, свързано в продукта в процеса на използване, с изключение на въглерода, наличен в материала преди процеса на използване или абсорбиран по естествен път от атмосферата или други източници след процеса на използване; и

б) той остава трайно химически свързан в даден продукт и съответно не постъпва в атмосферата при нормална употреба на продукта, включително при нормални дейности, извършвани след края на жизнения цикъл на продукта, в продължение на поне няколко века. В случай на продукти с множество начини на нормална употреба и на третиране в края на жизнения цикъл, всички такива начини трябва да бъдат взети предвид за целите на настоящия параграф. За продукти, които при нормална употреба, включително при нормални дейности, извършвани след края на жизнения цикъл на продукта, може да бъдат подложени на изгаряне при висока температура, каквото представлява изгарянето на отпадъци, не се приема, че свързват трайно химически CO_2.

2. Продуктите, за които се счита, че отговарят на изискванията на параграф 1, са изброени в приложението.

Член 4

Процес за преглед

1. Комисията прави преглед на продуктите, включени в приложението, въз основа на съответното технологично развитие и иновации в областта на трайното съхранение на въглерод в продукти, подобренията в практиките за мониторинг, докладване и проверка, както и на опита от изпълнението на настоящия регламент и ако е необходимо, актуализира приложението.

2. За целите на параграф 1 Комисията взема предвид подадените от компетентните органи искания за актуализиране на списъка на продуктите в приложението, когато това е надлежно подкрепено с доказателства за съответствие с изискванията по член 3, параграф 1.

3. До резултатите и съответната документация от всеки преглед на продуктите, изброени в приложението, се предоставя обществен достъп.

Член 5

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 30 юли 2024 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОДУКТИ, ЗА КОИТО СЕ СЧИТА, ЧЕ СВЪРЗВАТ ХИМИЧЕСКИ ТРАЙНО CO_2

Минерални карбонати, използвани в следните строителни продукти:

а) карбонизирани инертни материали, използвани в несвързано или свързано състояние в строителни продукти на минерална основа;

б) карбонизирани съставки на цимент, вар или други хидравлично свързващи вещества, използвани в строителни продукти;

в) карбонизиран бетон, включително готови блокове, паважни елементи или газобетон;

г) карбонизирани тухли, плочи и други блокове за зидария.